

2016-07-02

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13)

Bygdegårdarnas Riksförbund välkomnar utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle. Utredningen lyfter många och viktiga frågor för civilsamhället. Om förslagen blir verklighet är det ett steg i rätt riktning för att förbättra och stärka villkoren för civilsamhället. Vi är väl medvetna om att utredningen inte haft i uppgift att se över statsbidrag eller skattefrågor till civilsamhället, dock kan vi konstatera att utredningen haltar lite eftersom just statsbidrag och skattefrågor är stora och viktiga frågor för att få ett väl fungerande civilsamhälle.

Bygdegårdarnas Riksförbund är Sveriges största organisation för allmänna samlingslokaler. Vi har 1423 bygdegårdsföreningar och över 200 000 medlemmar knutna till våra bygdegårdsföreningar. Vi är en folkrörelse som ökat i medlemsantal oavbrutet 42 år i rad. Majoriteten av bygdegårdsföreningarna finns på landsbygden.

Bygdegårdarnas Riksförbund (BR) stödjer remissvaret från Ideell kulturallians (IKA). Nedan lyfter vi några punkter från Ideell kulturallians remissvar som vi anser vara extra viktiga samt kommenterar även frågor som är specifikt viktiga för Bygdegårdarnas Riksförbund.

4.2.1 Kunskapsbrist hos det offentliga

Förslag: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) får ett utbildningsuppdrag att arbeta kompetenshöjande mot statliga myndigheter, kommuner och landsting i frågor som rör civilsamhället. Uppdraget ska genomföras i samråd med relevanta aktörer, såsom SKL, högskolesektorn och civilsamhällets organisationer. Uppdraget åtföljs av särskild finansiering.

I likhet med IKA välkomnar BR förslaget och delar utredningens analys över att det finns brister i kunskapen hos det offentliga om civilsamhället. Vi ser även att det finns behov av åtgärder för att utbilda och öka på kunskapen om civilsamhället.

5.1.4 Svårigheter att finansiera verksamhet

Förslag: En översyn ska göras av kriterierna för stöd ur Allmänna arvsfonden enligt lagen om Allmänna arvsfonden, i syfte att möjliggöra långsiktigt stöd.

I likhet med IKA stödjer BR förslaget om att en översyn av kriterierna ska göras. Vi anser även att utredningen inte ska begränsas till att enbart titta på det långsiktiga stödet och kriteriet nyskapande, utan göra en total översyn av fonden.

5.2.7 Civilsamhällets deltagande i mottagande av asylsökande

Bedömning: Regeringen bör överväga åtgärder som underlättar för det civila samhällets organisationer att långsiktigt bidra till verksamheter som gör tiden i väntan på beslut om uppehållstillstånd meningsfull och förbättrar möjligheten till en snabbare etablering i samhälle, t.ex. svenskundervisning och sociala mötesplatser.

I likhet med IKA välkomnar BR förslaget att underlätta för civilsamhället att långsiktigt bidra i mottagande av asylsökande.

5.3.4 Civilsamhället efterfrågar lokaler till låg kostnad

Bedömning: Kommunerna kan stödja civilsamhällets verksamhet genom att utnyttja befintligt utrymme i regelverket att subventionera lokalhyra. Kommunerna kan också stödja civilsamhällets verksamhet genom att beakta civilsamhällets lokalbehov i arbetet med samhällsplanering.

Bygdegårdarnas Riksförbund anser att det är bra att utredningen lyfter frågan om lokaler dock saknar vi tydligare skrivningar i utredningen angående vikten av allmänna samlingslokaler och hur denna verksamhet ska kunna stärkas.

Allmänna samlingslokaler är en lokal – ofta ett helt hus – som välkomnar alla och som är tillgänglig för alla – enskilda, föreningar och företrädare för både företag och offentlig sektor – som bär demokratins värden och respekterar alla människors lika värde. Det främsta syftet är att tillhandahålla arenor – lokaler, där vi själva, andra föreningar och aktörer kan genomföra aktiviteter och arrangemang. Det är självklart att samarbeta med föreningslivet, studieförbunden och närsamhället i form av kommun och näringsliv. Många lokalägande föreningar verkar även som lokala utvecklingsgrupper.

Var fjärde bygdegård har någon form av samhällsservice. Vanligast är förskola eller öppen förskola, skolmatsal, gymnastiksal eller undervisningslokaler. Men också bibliotek, matservering, café, lokaler för hemtjänst, ombud för apotek, posten, bussgodis, systembolag etc.

Alla som är engagerade i bygdegården gör det helt ideellt. Bygdegårdsföreningarna sköter ett helt hus med all verksamhet som finns i huset helt ideellt.

Bygdegårdsföreningarna är ofta navet i utvecklingen av bygden. Det är bygdegårdsföreningen som ofta ser till att den lokala affären inte läggs ner, som räddar kvar skolan i byn, som ser till att det finns bredband via fiber till byn, som ser till att

posthanteringen förbättras eller som tar sitt samhällsengagemang och ser till att skapa möten med flyktingar som kommit till byn, möten som gör att flyktingar tar sina första steg in i svenska samhället. Allt detta engagemang utgår från bygdegården. Våra bygdegårdar är vardagsrummet i byn. Ett vardagsrum och en mötesplats som ofta är den starka motor som behövs för att samordna, skapa gemenskap och utveckla bygden.

5.3.5 Synpunkter på bidragsgivningen

Bedömning: Genom att utnyttja de möjligheter som finns kan kommuner och landsting utforma sin bidragsgivning till civilsamhället i syfte att möta några av de utmaningar som civilsamhället upplever. Eventuella förändringar i bidragssystem bör föregås av en analys av det lokala och regionala civilsamhällets behov i relation till kommunens önskemål om inriktning på samarbetet. Några utgångspunkter i analysen kan vara behovet av finansiering för verksamheter som går över flera delar av den kommunala organisationen, möjligheterna att tillmötesgå civilsamhällets önskemål om ökade planeringsförutsättningar samt behovet av ett tillfälligt stöd för nya organisationer.

BR anser i likhet med IKA att kommunerna behöver se föreningslivet som en jämlik part. Det är viktigt att samråd sker med föreningslivet innan kommunerna beslutat om uppdrag och resursfördelning. Att se den kompetens och de möjligheter som ett starkt föreningsliv innebär.

6.4.5 Idéburet offentligt partnerskap

Bedömning: Den föreslagna regleringen om att upphandling av sociala tjänster eller andra särskilda tjänster vars värde understiger tillämpligt tröskelvärde och som inte har ett gränsöverskridande intresse inte ska omfattas av lagen om offentlig upphandling, kommer att ge kommuner och landsting ökad frihet och flexibilitet vid överlämnande av utförandet av sådana tjänster till idéburna organisationer utan att riskera att idéburna offentliga partnerskap strider mot upphandlingsrätten.

I likhet med IKA ställer sig vi oss positiva till att utredningens förslag. Vi vill dock påpeka att IOP inte bör tolkas så snävt att endast innefatta sociala tjänster. Vi ser att IOP kan vara ett offentligt partnerskap som även kan gälla andra verksamheter när upphandling av tjänster råder.

Bygdegårdarnas Riksförbund

Maria Anstett-Andersson
Förbundssekreterare